

กลวิธีการใช้ภาษาในสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร Strategies of Language Use in the Speech Contest for His Majesty the King's Celebration, Sakonnakhon Province

ต่อศักดิ์ เกษมสุข¹

E-mail: torsak_kasemsuk@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้ภาษาที่ปรากฏในสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร ประจำปี 2562 จากผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศการประกวดสุนทรพจน์ เฉลิมพระเกียรติ ระดับจังหวัด จำนวน 22 คน แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาในจังหวัดสกลนคร รวมสุนทรพจน์ทั้งหมดจำนวน 22 บท โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาที่ปรากฏในสุนทรพจน์

ผลการศึกษา พบว่า มีกลวิธีการใช้ภาษาทั้งหมด 2 วิธี คือ กลวิธีทางภาษาในระดับคำ แบ่งเป็น 1) การสรรคำ 2) การเล่นคำ และ กลวิธีทางภาษาในระดับความ แบ่งเป็น 1) การใช้ภาพพจน์ประเภทความเปรียบ และการใช้คำประพันธ์ในการขึ้นต้นและลงท้ายสุนทรพจน์

คำสำคัญ: สุนทรพจน์, กลวิธีการใช้ภาษา

Abstract

The current study was conducted to study language expression in speech competition glorifying his majesty the king wich was held by Sakonnakhon Province. The data were collected from 22 scripts of competitors passing through the final round. In detail, the selected scripts were only first draft.

The analyzed result indicated that 2 strategies were use competition. In lexical level, 2 strategies were employed which were 1) word choices-the competitors specifically choose words to express art created language and adumbration, 2) word stacking, 2 techniques were found in sentence level including 1) Using contrast type images 2) Use of poems in beginning and ending in speech

Keywords: speech, strategies of language

ความเป็นมาของปัญหา

การพูดเป็นเครื่องมือสำคัญของมนุษย์ในการเข้าสังคม กล่าวคือ มนุษย์จำเป็นต้องใช้คำพูดในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ในการประกอบอาชีพ ตลอดจนการประกอบธุรกิจต่างๆ การพูดจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจระหว่างกันนั้นต้องอาศัยการพูดจากกันเป็นลำดับแรก เนื่องจากการพูดคือการสื่อสารความคิดจากผู้พูดไปยังผู้ฟังโดยมีเสียง ภาษา อากัปกิริยาเป็นสื่อ ดังที่ อดัมส์ รุ่งแจ้ง (2542) กล่าวว่า การพูดนั้นมีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ คือศาสตร์แห่งการพูดที่มีขั้นตอน และศิลป์ของผู้พูดแต่ละคน การพูดนั้นสามารถจำแนกได้หลายประเภท แต่ถ้าหากจำแนกตามโอกาสแล้วสามารถแบ่งได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ โอกาสที่ไม่เป็นทางการและโอกาสที่เป็นทางการ โดยการพูดในโอกาสที่เป็นทางการจะมีลักษณะเป็นแบบแผน มีการเตรียมทั้งเนื้อหาและคำพูด เช่นการกล่าวสุนทรพจน์

สุนทรพจน์ คือ พฤติกรรมในการสื่อความหมายของมนุษย์ด้วยการพูด โดยการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เช่น เสียง ภาษา อากัปกิริยาท่าทาง เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกจากผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง โดยเป็นคำพูดที่ดิงาม ไพเราะจับใจ ลักษณะของสุนทรพจน์ คือ ใช้ถ้อยคำไพเราะ ลึกซึ้ง ก็นใจ จับใจ โนม่น่าใจผู้ฟังให้คล้อยตาม กระตุ้นผู้ฟัง มีความมั่นใจ และยินดีร่วมมือ การกล่าวสุนทรพจน์เป็นเรื่องสำคัญยิ่ง มักได้รับการยกย่องว่าเป็นการพูดที่มีชั้นเชิง ฉะนั้นการกล่าวสุนทรพจน์จึงมักกล่าวในโอกาสและพิธีสำคัญ เช่น พิธีต้อนรับแขกเมืองคนสำคัญ พิธีได้รับตำแหน่งสำคัญ เช่น นายกรัฐมนตรี ประธานาธิบดี หรือกล่าวในงานฉลองระลึกถึงบุคคลสำคัญ วันสำคัญระดับชาติหรือเป็นการกล่าวในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อสร้างสรรคจรรโลงใจ เป็นคำพูดที่แสดงความรักปรารถนาดี (สมปราชญ์ อัมมะพันธ์, 2529)

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ในปัจจุบันจะพบว่าสถานศึกษาต่างๆ ให้ความสำคัญกับการกล่าวสุนทรพจน์มากขึ้น โดยมีการเปิดสอนวิชาการพูดและมีการประกวดสุนทรพจน์กันอย่างแพร่หลาย ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป และเป็นที่ยอมรับว่า ไม่ว่าจะประกอบอาชีพใดๆ การพูดหรือการสื่อสารให้ได้มีประสิทธิภาพ ล้วนมีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอโครงการ หรืองานที่ต้องอาศัยทักษะด้านการนำเสนอ หากมีทักษะในการพูดและการเลือกสรรถ้อยคำที่ดี ย่อมทำให้ผลงานได้รับความสนใจและเป็นที่ยอมรับมากกว่าผู้ที่ไม่มีความสามารถในการพูดและการใช้ภาษา

เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายดังกล่าว จังหวัดสกลนครร่วมกับคณะกรรมการกองทุนหนังสือเฉลิมพระเกียรติฯ “รอยพระบาทยวราทร...สกลนคร” จึงได้จัดกิจกรรมโครงการประกวดสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร หัวข้อ “สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบารมี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 28 กรกฎาคม 2562 อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาและประชาชน ได้สืบค้นเรียนรู้พระราชกรณียกิจ และแสดงความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษาและประชาชน ได้แสดงออก เพิ่มพูนทักษะและศิลปะการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย

กลวิธีการเล่าเรื่องเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเขียนบทเพื่อใช้ในการกล่าวสุนทรพจน์ ผู้เขียนจะต้องมีความสามารถในการกำหนดกลวิธีการเล่าเรื่อง จึงจะสามารถนำเสนอแง่มุมของเรื่องได้อย่างไม่สับสน อีกทั้งการใช้ภาษาในการเขียนบทสุนทรพจน์ ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญที่จะทำให้บทสุนทรพจน์นั้นมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น การเลือกสรรถ้อยคำ เช่นการซ้ำคำ เพื่อใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของผู้ส่งสารออกมา จึงเป็นเครื่องมือในการแสดงสุนทรพจน์ให้ไพเราะจับใจ สุนทรพจน์มีความโดดเด่นทางด้านลักษณะภาษา ทำให้มีความน่าสนใจ สามารถโน้มน้าวใจผู้ฟังได้ ลักษณะเด่นที่พบในสุนทรพจน์ คือการใช้ส่วนขยาย คำเรียกพระมหากษัตริย์ การเล่นคำ การใช้ภาพพจน์ การใช้คำซ้อน และการซ้ำคำซึ่งปรากฏอยู่มาก โดยเป็นลักษณะที่น่าสนใจต่อการนำมาศึกษาทั้งในด้านกลวิธีการใช้ภาษาในบทสุนทรพจน์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลในการเขียนบทสุนทรพจน์ในโอกาสต่างๆต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษากลวิธีการภาษาที่ปรากฏในบทสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดสกลนคร ประจำปี 2562

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

วิจัยเชิงคุณภาพ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลเป็นตัวแทนจากการประกวดสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 28 กรกฎาคม 2562 หัวข้อ “สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบารมี” จากผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศระดับจังหวัดจำนวน 22 บท แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกวีดิทัศน์การประกวดสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 28 กรกฎาคม 2562 หัวข้อ “สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบารมี” จากผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศระดับจังหวัดจำนวน 22 บท นำมาถอดเทปเสียงเป็นถ้อยคำแล้วจึงนำมาวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาที่ปรากฏในบทสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดสกลนคร ประจำปี 2562

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสุนทรพจน์ที่ได้จากการถอดเทปจำนวน 22 บท โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาบทสุนทรพจน์ในด้านกลวิธีการใช้ภาษาที่ปรากฏในบทสุนทรพจน์ ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษาในเบื้องต้นไว้ คือ กลวิธีการภาษาในระดับคำ กลวิธีการภาษาในระดับความ ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดเรื่อง “ลักษณะและประเภทของวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทย” ของสุจิตรา จงสถิตวัฒนา (2548) และจากผลการวิจัยเรื่อง “ลีลาภาษาและวรรณศิลป์ในพระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” ของพิสิทธิ์ กอบบุญ (2542) เพื่อนำมาเป็นหลักเบื้องต้นในการพิจารณาแยกประเภท โดยประยุกต์กับกลวิธีการภาษาที่ปรากฏจะแสดงให้เห็นถึงลักษณะเด่นของบทสุนทรพจน์ รวมทั้งทำให้มองเห็นภาพรวมในการใช้กลวิธีการภาษาเพื่อการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง

ผลการวิจัย

จากการศึกษากลวิธีทางภาษาในสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดสกลนครพบว่ามีการใช้กลวิธีทางภาษาทั้งหมด 7 กลวิธี โดยแบ่งเป็นกลวิธีระดับคำ 2 กลวิธี และกลวิธีที่พบในระดับความ 2 วิธี เพื่อให้สามารถมองเห็นถึงความน่าสนใจและยังสามารถดึงดูดความสนใจที่มีต่อผู้ฟังได้ ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. กลวิธีทางภาษาในระดับคำ

1.1 การสรรคำ

สุจิตรา จงสถิตวัฒนา (2548) ได้ให้ความหมายของการสรรคำไว้ว่า การสรรคำหมายถึง การเลือกสรรคำที่นำมาเรียงร้อยในบทประพันธ์ เพื่อให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ตามจุดมุ่งหมายของกวีหรือผู้สร้างงาน คำแต่ละคำที่กวีเลือกใช้ควรเป็นคำที่มีความหมาย มีความสมบูรณ์ในแง่ของการสื่อสาร ทั้งในแง่ของการสื่อความหมายในระดับต่างๆ การสื่อภาพและการสื่ออารมณ์ที่กวีประสงค์ ดังนั้น การสรรคำจึงมีลักษณะหลากหลาย ทั้งการใช้เพื่อความสละสลวยละเมียดละไมของคำ หรือการใช้เพื่อเสียงสัมผัส ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกวีหรือผู้แต่ง การสรรคำมีปรากฏทั้งในงานร้อยกรองและร้อยแก้ว

การสรรคำจึงมักจะเลือกใช้คำที่ไพเราะ ซึ่งมักจะใช้ในบทกวี หรือคำทำเนียบกวี เช่น การเลือกใช้คำเพื่อเสียงสัมผัสทำให้เกิดความคล้องจองกัน เพื่อเพิ่มความไพเราะทางวรรณศิลป์ให้มากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ ___ หากจะกล่าวถึงสกลนครในกาลก่อนไรซึ่งสาครให้ตีมกิน ธรณินทร์แห่งแล้งโรยราโดยมีพระราชารัชกาลที่ 9 ผู้มาบรรเทาความทุกข์ร้อนให้ราษฎรร่มเย็น แต่แล้วจากเพชรที่เรืองรองได้ดับแสงตามกาลเวลา แสงสว่างส่องหล้าเมื่อมีพระราชองค์ใหม่ผู้มาสืบสานไว้ซึ่งพระราชปณิธาน พระราชองค์นี้มีพระนามว่า พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล ศรีสินทรมาหาชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ดุจดั่งเทวดาที่มาประทานพรอันวิเศษให้เขตหนองหารหลวงมีแต่ความผาสุกร่มเย็น และในวันนี้ดิฉันขอเสนอพระราชกรณียกิจ ที่พระองค์ทรงพระราชทานไว้ โดยจำแนกได้ 3 ประการ ดังนี้”

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาลมี เด็กหญิงยุภาวดี ภาเหล่ากิจ, 2562)

จากตัวอย่าง เป็นการเลือกสรรคำเพื่อสร้างความไพเราะ โดยใช้คำว่า “สาคร” แทนคำว่า น้ำ คำว่า “ธรณินทร์” แทนคำว่า ผืนดิน คำว่า “เพชรที่เรืองรอง” แทน ในหลวงรัชกาลที่ 9 คำว่า “แสงสว่างส่องหล้า” แทน การขึ้นครองแผ่นดินของรัชกาลที่ 10 คำว่าพรอันวิเศษ แทน ความผาสุกร่มเย็น

“ ___ จากบทความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความจงรักภักดีที่พสกนิกรชาวจังหวัดสกลนครมีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ อันเป็นที่รักยิ่ง ซึ่งเป็นศูนย์รวมใจของไพร่ฟ้าประชาราษฎร์ ความเคารพในครั้งไม่ได้มาจากยศถาบรรดาศักดิ์ จากอำนาจวาสนา หรือความรักทั้งปวง แต่ได้มาจากพระอัจฉริยภาพอันสูงสุดพระปรีชาสามารถ ที่เป็นสาเหตุให้พระองค์ช่วยมาบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่บ้านเมืองประชาราษฎร์ เพื่อความยากไร้ของพสกนิกรให้มีชีวิตที่ดีขึ้น”

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาลมี เด็กหญิงวรรณวิสา คงประกร, 2562)

จากตัวอย่างเป็นการเลือกสรรคำโดยใช้คำว่า “ไพร่ฟ้าประชาราษฎร์” แทนคำว่าประชาชนทุกคนขึ้น เนื่องจากทำให้ภาษามีความไพเราะงดงาม และมีเสียงสัมผัสที่คล้องจองกัน ทำให้มีความไพเราะงดงามในบทพูด

“ ___ ด้านการศึกษาทรงมีพระราชดำริจัดสร้างโรงเรียนและตั้งมูลนิธิเพื่อการศึกษาพระราชทานเพื่อช่วยเหลือและให้โอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ด้านสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาตั้งแต่ปี 2538 จนถึงปัจจุบัน เสด็จพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต ณ หอประชุมมหาชิราลงกรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครในปี 2560 จังหวัดสกลนครเกิดมหาอุทกภัย ด้วยความห่วงใยราษฎรพระองค์มีรับสั่งตั้งโรงครัวพระราชทานในเขตเทศบาลและพระราชทานถุงยังชีพช่วยเหลือผู้ประสบภัย นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ และที่สำคัญอย่างยิ่งพระองค์ทรงเป็นต้นแบบแห่งการทำความดีด้วยหัวใจโดยได้เริ่มหว่านเมล็ดพันธุ์จิตอาสาให้บ้านสะพรั่งทั่วจังหวัดสกลนคร”

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาลมี เด็กหญิงวราสารัตน์ บากัน, 2562)

จากตัวอย่างเป็นการเลือกสรรคำโดยใช้คำว่า “เมล็ดพันธุ์จิตอาสาให้บ้านสะพรั่ง” ซึ่งทำให้ข้อความไพเราะน่าสนใจมากขึ้น เป็นภาษาเชิงวรรณศิลป์ที่ทำให้สุนทรพจน์มีความพิเศษ โดยหมายถึงการปลูกฝังจิตสำนึกให้ประชาชนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของงานจิตอาสา

1.2 การเล่นคำ

สุจิตรา จงสถิตวัฒนา (2548) ได้ให้ความหมายของการเล่นคำไว้ว่า การเล่นคำหมายถึง การนำคำที่มีรูปหรือเสียงพ้องกันหรือใกล้เคียงกันมาเล่นในเชิงเสียงและความหมาย เพื่อสร้างให้เกิดความเสนาะไพเราะ ความลึกซึ้งของความหมาย และความเปรียบที่กระทบอารมณ์ผู้อ่าน ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด มีคำพ้องรูปพ้องเสียงอยู่มากน้อย กวีจึงสามารถนำลักษณะดังกล่าวของภาษามาสร้างสรรค์วรรณศิลป์ขึ้นในบทประพันธ์ ยิ่งกว่านั้น ภาษาไทยเป็นภาษาวรรณยุกต์การเล่นเสียงควบคู่ไปกับการเล่นคำจึงเป็นลักษณะที่เด่นชัดในวรรณศิลป์ของไทยทั้งในร้อยแก้วและร้อยกรอง

ในงานวิจัยชิ้นนี้พบลักษณะการเล่นคำคือ สัมผัสคำคล้องจอง และการซ้อนคำ

1.2.1 คำสัมผัสคล้องจอง

ชวน เพชรแก้ว (2524) กล่าวว่า การเล่นเสียง และจังหวะ หรือเสียงสัมผัสเป็นสิ่งที่คนไทยนิยมใช้กันมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน ทั้งในการเขียนร้อยแก้วและร้อยกรอง แม้คำพูดในชีวิตประจำวันนิยมเสียงสัมผัสและมีจังหวะ

ดังนั้น คำสัมผัสคล้องจอง จึงเป็นถ้อยคำที่ใช้เพื่อความสละสลวยของการใช้ภาษา เน้นให้เสียงเกิดความไพเราะสัมผัสคล้องจองกันไป ฟังแล้วรื่นหู ซึ่งเหมาะกับการใช้ในบทสุนทรพจน์ ปรากฏดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...จังหวัดสกลนครของเรา นับเป็นอีกหนึ่งจังหวัดในประเทศไทยที่มีความอุดมสมบูรณ์เสมือนอู่ข้าวอู่น้ำ แผ่นดินคือร่างกาย น้ำคือสายเลือด เกษตรกรคือหัวใจ ดังนั้นโครงการในพระราชดำริมากมายที่พระองค์ทรงสืบสาน และรักษาจริงเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำพระองค์ทรงทุ่มเทพระวรกายเพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎร ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้กรมชลประทานเร่งตรวจสอบและหาแนวทางปรับปรุงอ่างเก็บน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ชำรุดจากอุทกภัยครั้งใหญ่ในจังหวัดสกลนคร”

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาล นายอภิวัฒน์ พันธุ์สละมงคล, 2562)

จากตัวอย่าง ร่างกาย สัมผัสกับคำว่า สายเลือด
หัวใจ สัมผัสกับคำว่า ไน

“...นับเป็นความโชคดีของชาวไทย ที่ได้เกิดมาใต้ร่มพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พระจักรีผู้ทรงมีพระปรีชาสามารถในการปกครองประเทศชาติ และอาณาประชาราษฎร์ให้อยู่อย่างผาสุกมเย็น พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงตั้งมั่นพระราชหฤทัยสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ทวยราษฎร์ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการทั้งด้านการทางทหาร การศึกษา การแพทย์ การสาธารณสุข และด้านการเกษตร เพื่อการพัฒนาคนอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าคั่งมั่ง”

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาล นางสาวสรโรสิณี ประชาแปลง, 2562)

จากตัวอย่าง ชาวไทย สัมผัสกับคำว่า ใต้ร่ม
สามารถ สัมผัสกับคำว่า ประเทศชาติ
สืบสาน สัมผัสกับคำว่า ปณิธาน
บำบัดทุกข์ สัมผัสกับคำว่า บำรุงสุข

1.2.2 การซ้อนคำ

พิสิทธิ์ กอบบุญ (2542) กล่าวว่า การซ้อนคำเป็นลักษณะการซ้อนคำหรือกลุ่มคำที่มีหน่วยใดหน่วยหนึ่งเป็นคำเดียวกัน ได้แก่ การซ้อนซ้ำ 2 กลุ่มคำที่มีความหมายไปในทางเดียวกัน และช่วยเสริมความกัน ทำให้เป็นการเน้นความหมายของคำให้ชัดเจนขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...เมื่อน้ำลตก็ปรากฏความเป็นห่วงเป็นใยอีกครา ร่วมพัฒนาสาธารณสุขโดยพระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์จำนวน 79 ล้านบาท”

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาล เด็กหญิงยุภาวดี ภาเหล่ากิจ, 2562)

“ ___ จังหวัดสกลนครอยู่อย่างมีความสุขด้วยพระมหากรุณาธิคุณ ที่ทรงแผ่กระจายไปทั่วทั้งผืนภูพานนำมาซึ่งประโยชน์สุขของปวงชนชาวไทยสืบไป ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ”

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาล เด็กหญิงวรรณวิสา คงประกร, 2562)

“ ___ ในหลวงรัชกาลที่ 10 เปรียบดังร่มโพธิ์ใหญ่ที่สู้ยิบตาตระหนกเสียดฟ้า เพื่อเพียงให้กล้าบรื้อยับพันได้ อาศัยจึงประคองด้วยผืนฟ้า กว่าผืนพรหมมาห่มดิน ให้ชาวสกลนครทุกฐานถิ่นมีอยู่มีกิน และมีความสุข”

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาล ด.ช. นิธิภัทร จันลวด, 2562)

“ ___ โดยทรงมุ่งหวังให้พสกนิกรทุกหมู่เหล่ามีความสมัครสมานสามัคคี ร่วมมือร่วมใจประกอบกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของชุมชนของส่วนรวมโดยมิหวังสิ่งตอบแทน”

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาล นางสาวพัทธญา พรโคตร, 2562)

2. กลวิธีทางภาษาในระดับความ

2.1 การใช้ภาพพจน์

สุจิต เพียรชอบ (2540) กล่าวว่า โวหารภาพพจน์เป็นสิ่งที่ทำให้มโนภาพเด่นชัดขึ้น จนผู้อ่านเห็นภาพ และเข้าใจความหมาย ช่วยให้ความคิด และความรู้สึกของผู้เขียนเข้ามาสู่ความคิดและความรู้สึกของผู้อ่านได้ ข้อความหรือคำพูดเหล่านั้นอาจจะ เป็นร้อยแก้ว หรือร้อยกรองก็ได้

ในงานวิจัยนี้พบการใช้ภาพพจน์ ความเปรียบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1.1 ความเปรียบ

ความเปรียบ เป็นการนำสิ่งหนึ่งมาเปรียบเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยนำสิ่งที่เคยรู้จักมาแล้วมาใช้เพื่อชักโยงความคิดของผู้อ่านให้มโนภาพได้ดียิ่งขึ้น โดยไม่ได้แบ่งว่าเป็นการเปรียบเทียบอุปมาหรือแบบอุปลักษณ์

1) ความเปรียบเกี่ยวกับต้นไม้

ความเปรียบเกี่ยวกับต้นไม้ เป็นการนำสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาเปรียบเทียบกับต้นไม้ เช่น ต้นกล้า เมล็ดพันธุ์ ร่มเงากิ่งก้านสาขา ซึ่งเป็นภาพแทนความมีพระมหากรุณาธิคุณ พระบริบาลของพระมหากษัตริย์ที่แผ่ปกเกล้าปกกระหม่อมประชาชนชาวไทย ปรากฏดังตัวอย่างต่อไปนี้

วันนี้ทุกพื้นที่ที่แห้งแล้งกลายเป็นเขียวชอุ่มความเดือดร้อนต่างๆที่มีอยู่ในหลายพื้นที่บรรเทาออกไป ดิฉันรู้สึกภูมิใจที่ได้เกิดมาได้ร่มพระบริบาลของพระองค์ผู้ทรง เปรียบเสมือนต้นไม้ใหญ่ที่แผ่ไพศาลให้ความร่มเย็นแก่ทวยราษฎร์ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ ที่ทรงพระราชอุทิศสาธุ ทางแกไขและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน ฟ้า อากาศ ป่าไม้ และสรรพสัตว์ให้คืนสภาพดีขึ้นชาวสกลนครต่างสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณพระบริบาลมากล้นเหลือคณนา ปกเกล้าเกล้าชาวประชาสุขสันต์ขอพระองค์ทรงพระเจริญนิรันดรเป็นมิ่งขวัญอันยิ่งใหญ่ไทยสกล สกลนครทุกพื้นที่เย็นศิระเพราะพระบริบาล

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาล เด็กหญิงปณินดา สะอาด, 2562)

หากย้อนมองจังหวัดสกลนครในหลายทศวรรษที่ผ่านมา ท่ามกลางปัญหาความอดอยากแร้นแค้น ความทุกข์ยากและความไม่มั่นคงในการดำรงชีวิต ความมีดมิดจะบดบังความเป็นอยู่ที่ดีแต่ด้วยพระบริบาลแผ่ไพศาลจึงมีหมายกำหนดการเยี่ยมเยียนราษฎรชาวจังหวัดสกลนครในปีพุทธศักราช 2508 อันเป็นปฐมบทในการเสด็จพระราชดำเนินตามพระราชบิดาของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ในหลวงรัชกาลที่ 10 เปรียบดังร่มโพธิ์ใหญ่ที่สู้ยิบตาตระหนกเสียดฟ้า เพื่อเพียงให้กล้าบรื้อยับพันได้อาศัย ร่มไม้ใหญ่แห่งพระบริบาลนั้นได้แผ่กิ่งก้านสาขาโอบอ้อมชาวประชาจังหวัดสกลนครให้อยู่ดีกินดีและมีความสุข

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาล ด.ช. นิธิภัทร จันลวด, 2562)

2) ความเปรียบเกี่ยวกับฉัตรแก้วหรือหลักชัย

ความเปรียบเกี่ยวกับฉัตรแก้วหรือหลักชัย เป็นการนำสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาเปรียบเทียบกับฉัตรแก้วหรือหลักชัยหรือสิ่งที่มีความหมายไปในทางช่วยชี้แนะแนวทาง เป็นหลักในการดำเนินชีวิตไปสู่ความเจริญงอกงาม มักจะใช้เปรียบกับพระมหากษัตริย์ผู้ทรงชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตของประชาชนให้มีความมั่นคง ปรากฏตัวอย่าง ดังนี้

ประการแรกหลักชัยแห่งการพัฒนาคน เริ่มต้นจากการส่งเสริมการศึกษา พระองค์ทรงร่วมพิธีปลูก สน ฉัตรกับพระราชบิดาเอาเปรียบตั้งฉัตรแก้วแห่งการศึกษา ณ โรงเรียนร่มเกล้า อำเภอโคกศรีสุพรรณ และเรายังมีหอประชุม มทาวชิราลงกรณ์ ที่ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อันเป็นสิ่งที่สะท้อนให้ประจักษ์ชัดในการเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานปริญญาบัตรให้แก่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้พระองค์ทรงส่งเสริมงานด้านสาธารณสุข คือ บำบัดความทุกข์ลดความเจ็บป่วยโดยส่งเสริมอุปกรณ์ทางการแพทย์และทรงติดตามการดำเนินงานของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน และเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2562 ของชาวสกลนครปลื้มปิติที่ได้รับพระราชทานทุนทรัพย์กว่า 79 ล้านบาท เพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์แก่โรงพยาบาลศูนย์สกลนคร

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาลมี นางสาวปวีณา สารโพธา, 2562)

2.2 การใช้บทประพันธ์ในการขึ้นต้นและลงท้ายบทสุนทรพจน์

การใช้บทประพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของบทสุนทรพจน์ เป็นที่นิยมใช้เป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นการสร้างความสนใจในการเริ่มต้นการพูด ซึ่งผู้พูดมักจะใช้กล่าวในช่วงเริ่มต้นของการพูด เพื่อสร้างความน่าสนใจให้แก่การพูด ด้วยการใช้ภาษาที่สละสลวยในรูปแบบบทกวีจึงทำให้การกล่าวบทประพันธ์เป็นอีกหนึ่งกลวิธีที่นิยมใช้ในการกล่าวสุนทรพจน์

2.2.1 การใช้บทประพันธ์ในช่วงขึ้นต้น

การใช้บทประพันธ์ในช่วงเริ่มต้นบทสุนทรพจน์ เป็นกลวิธีการใช้ภาษาที่มีผู้นิยมใช้เป็นอย่างมาก เพื่อสร้างความน่าสนใจให้แก่การพูด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ดุน้ำทิพย์ชโลมสุขทุกแห่งหล้า	ดุจหยาดฟ้าชโลมไทยให้สมาน
มหาวชิราลงกรณ์บวรกาล	เทพประทานมันสกลินิมิตชัย
ธ เมตตาพูนสวัสดิ์พิพัฒนราษฎร์	ทรงเปรี๊ยะปราดราชกิจพิสมัย
ทรงโอบเอื้อเกื้อกูลด้วยน้ำพระทัย	ทรงครองใจชาวประชาด้วยบารมี

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาลมี เด็กหญิงลักษณะภรณ์ เกศสร้อย, 2562)

2.2.2 การใช้บทประพันธ์ในช่วงท้ายบทสุนทรพจน์

การใช้บทประพันธ์ในช่วงท้ายบทสุนทรพจน์ เป็นกลวิธีการใช้ภาษาที่มีผู้นิยมใช้เป็นอย่างมาก เพื่อเป็นการสรุปใจความและปิดการกล่าวสุนทรพจน์ด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ โดยใช้คำประพันธ์ในการสร้างความน่าสนใจให้แก่การพูด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สุนทรีศรีสวัสดิ์ทุกชั้นหล้า	เป็นร่มฟาร์มดินถิ่นไชรั
เย็นสรรพสัตว์พฤษภานาไพร	เย็นทั่วไปชนบทสดชื่นบาน

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาลมี นางสาวสุตาภรณ์ ทองเมือง, 2562)

สองพระบาทย่างก้าวบำรุงสุข	พระปัดเป่านิราศทุกซุซทั่วหล้า
เย็นศิระพระบารมีกษัตรา	พระผ่านฟ้าปกเกล้าชาวสกล

(สกลนคร...เย็นศิระเพราะพระบริบาลมี นางสาวอุษราพร ทักศรีแก้ว, 2562)

อภิปรายผล

กลวิธีการใช้ภาษาในสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนครสามารถนำผลการศึกษามาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้ จากการสรุปแนวคิดกลวิธีทางภาษาในระดับคำ กลวิธีทางภาษาในระดับความ ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดเรื่อง “ลักษณะและประเภทของวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทย” ของสุจิตรา จงสถิตวัฒนา (2548) และจากผลการวิจัยเรื่อง “ลีลาภาษาและวรรณศิลป์ในพระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” ของพิสิทธ์ กอบบุญ (2542) พบว่า มีความสอดคล้องในด้านกลวิธีทางภาษาในระดับคำ ซึ่งปรากฏการสรรคำและการเล่นคำ ประเภทคำสัมผัสคล้องจองและการซ้อนคำ ด้านกลวิธีระดับความมีลักษณะที่สอดคล้องกันคือการใช้ภาพพจน์และการใช้คำประพันธ์ในตอนต้นและตอนท้ายของเรื่อง ด้านการวางโครงเรื่องหรือรูปแบบการเล่าเรื่องตามแนวคิดของชัยนันต์ นันทพันธ์ (2538) พบว่ารูปแบบการเล่าเรื่องที่พบในสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติมีการแบ่งโครงเรื่องออกเป็นส่วนนำที่มีสัดส่วน

ประมาณร้อยละ 5 – 10 ของเนื้อเรื่อง ซึ่งผู้แสดงสุนทรพจน์มักจะใช้บทประพันธ์เป็นตัวเปิดฉากหรือกล่าวสรรเสริญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วยถ้อยคำที่ไพเราะคมคายทั้งนี้เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้ฟังด้วยภาษาระดับสูงเป็นพิธีการและมีความไพเราะ

ส่วนเนื้อหามีสัดส่วนประมาณร้อยละ 80 – 90 ของเนื้อเรื่อง ผู้แสดงสุนทรพจน์มักใช้การกระตุ้นความรู้สึกร่วมของผู้ฟังทำให้ผู้ฟังเกิดความตระหนักสำนึกถึงความสำคัญของเรื่องที่กำลังพูดและเน้นการถ่ายทอดพระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อชาวสกนนครและนำเสนอในด้านต่างๆโดยให้รายละเอียดและข้อมูลใส่ลงไปในบทสุนทรพจน์โดยมีการอ้างอิงข้อมูลที่นำเสนอได้ และส่วนสรุปมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 5-10 ของเนื้อเรื่อง ผู้แสดงสุนทรพจน์มักใช้คำประพันธ์ในการสรุปหรือมักใช้คำขวัญหรือคำขวัญให้เกียรติชวนให้เกิดการกระทำเพื่อที่ท้าทายไว้ให้คิด

ในด้านกลวิธีทางภาษาที่ปรากฏมีความสอดคล้องรูปแบบการเขียนสุนทรพจน์ตามที่สมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2549) แบ่งไว้ 3 ส่วน

ส่วนนำควรนำเข้าสู่เนื้อหาด้วยการเร้าความสนใจเช่นการใช้สุภาษิตคำคมเหตุการณ์ปัจจุบันโดยต้องสอดคล้องกับเรื่องที่จะกล่าวต่อไป ส่วนเนื้อหาต้องแยกประเด็นให้ชัดเจน ติประเด็นให้แตกขยายความให้ตรงประเด็นยกตัวอย่างตามประเด็นหลักฐานอ้างอิง ที่ถูกต้องส่วนลงท้ายสามารถทำได้หลายวิธีเช่นสรุปเนื้อหาเสนอข้อคิดหรือแนวทางปฏิบัติเน้นประเด็นสำคัญ ตั้งความหวังหรือกระตุ้นให้คิดหรือทำต่อไปด้วยการใช้ภาษาหรือคำขวัญให้เกิดความประทับใจแก่ผู้ฟัง

จะเห็นได้ว่าลักษณะหรือกลวิธีที่ใช้ในสุนทรพจน์จะมีลักษณะเหมือนกันบางประการและสอดคล้องกับผลการวิจัยทั้งในระดับคำและระดับความนั้นคือการดึงดูดและเร้าความสนใจผู้ฟังโดยอาจใช้กลวิธีการซ้ำคำและความการเรียงเรียงข้อความ โดยอ้างอิงเหตุการณ์หรืออ้างอิงบุคคล การใช้สำนวนสุภาษิต คำพังเพย การใช้ประโยคคำถาม การใช้โวหารภาพพจน์เปรียบเทียบ เพื่อเพิ่มความงามทางภาษานอกจากนี้กลวิธีการลำดับความคิดยังทำให้เนื้อหามีความเป็นระเบียบสละสลวยไม่สับสนวุ่นวายซึ่งจะทำให้เข้าใจโดยง่าย สอดคล้องกับหลักการในการเขียนย่อหน้าที่ดีนั้นคือจะต้องมีเอกภาพสัมพันธภาพและสารัตถภาพ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบกลวิธีอื่นๆในบทสุนทรพจน์ทั้ง 22 บท เช่น กลวิธีการใช้คำสัมผัสคล้องจองที่มีลักษณะคล้ายกับร้อยแก้วแต่ไม่มีหลักฉันทลักษณ์มาบังคับผู้วิจัยพบว่าผู้แสดงสุนทรพจน์หลายคนมักจะนำกลวิธีนี้มาใช้เพื่อเพิ่มความงามทางภาษาทำให้ภาษาโดดเด่นมากยิ่งขึ้นนอกจากนี้เนื้อหาของผู้เข้าร่วมประกวดสุนทรพจน์ยังเน้นให้เห็นถึงพระราชกรณียกิจที่สำคัญที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงปฏิบัติต่อพสกนิกรชาวจังหวัดสกนนครในหลากหลายด้าน ซึ่งลักษณะเด่นของสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติสกนนครคือ การใช้กลวิธีหลายๆคนและวิธีประกอบกันทั้งกลวิธีที่ใช้เพื่อเพิ่มความหนักแน่นของเนื้อหาและกลวิธีเพื่อเพิ่มความงามด้านภาษาจะขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปไม่ได้เพราะถ้าหากขาดกลวิธีเหล่านี้ไปสุนทรพจน์ย่อมไม่มีความโดดเด่นด้วยคุณค่าและไม่ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของสุนทรพจน์เลยทำให้กลายเป็นการพูดโน้มน้าวใจแบบโดยทั่วไปเท่านั้นอีกทั้งกลวิธีเหล่านี้จะปรากฏซ้อนกันอยู่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้เด็ดขาดในบางครั้งข้อความเดียวกันก็สามารถเป็นได้หลายกลวิธีจึงทำให้สุนทรพจน์บทหนึ่งปรากฏกลวิธีมากมายและพบความถี่สูงปรากฏซ้อนกันโดยตลอดแสดงให้เห็นว่าสุนทรพจน์มีความงดงามด้วยภาษาและมีความแพรวพราวในด้านวรรณศิลป์ที่งดงาม

การแสดงสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติเป็นวรรณกรรมที่มีจุดมุ่งหมายในการเฉลิมพระเกียรติหรือการเทิดพระเกียรติพระมหากษัตริย์อีกรูปแบบหนึ่งโดยสืบทอดจุดมุ่งหมายในการเฉลิมพระเกียรติและใกล้เคียงกับวรรณกรรมเฉลิมพระเกียรติในอดีตอย่างยิ่งเนื่องจากจุดประสงค์ที่ตั้งไว้มีความชัดเจนโดยปรากฏผ่านชื่อหัวข้อการประกวดคือ “สกนนคร...เย็นศิระเพราะพระบารมิ” ทำให้เยาวชนไทยโดยเฉพาะเยาวชนในจังหวัดสกนนครสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้และทำให้ชาวจังหวัดสกนนครได้สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมราชจักรีวงศ์ที่มีพระมหากรุณาธิคุณอนันต์แก่พสกนิกรชาวจังหวัดสกนนครอีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนไทยได้รู้จักการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องและนำภาษาไทยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางที่ถูกต้องเหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่สังคมประเทศชาติต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษากลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในบทสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดสกนนคร ประจำปี 2562 จากผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่อันดับชนะเลิศการประกวดสุนทรพจน์ เฉลิมพระเกียรติ ระดับจังหวัด จำนวน 22 คน แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาในจังหวัดสกนนคร รวมบทสุนทรพจน์ทั้งหมดจำนวน 22 บท พบว่า มีกลวิธีการใช้ภาษาที่ปรากฏทั้งหมด 2 วิธี คือ กลวิธีทางภาษาในระดับคำ แบ่งเป็น 1) การสรรคำ 2) การเล่นคำ และ กลวิธีทางภาษาในระดับความ แบ่งเป็น 1)การใช้ภาพพจน์ประเภทความเปรียบเทียบ และการใช้คำประพันธ์ในการขึ้นต้นและลงท้ายบทสุนทรพจน์ ซึ่งเป็นลักษณะกลวิธีการใช้ภาษาที่ปรากฏในการศึกษาบทสุนทรพจน์ในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ควรมีการสรุปเนื้อหาเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการเขียนบทสรุปทบทวนในโอกาสต่างๆ เพื่อให้แก่นักเรียนนักศึกษาและผู้สนใจสามารถศึกษาค้นคว้ารูปแบบในการเขียนบทสรุปทบทวน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิธีการใช้ภาษาการพูดในโอกาสต่างๆ เช่น การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์
2. ควรมีการศึกษาวิวัฒนาการกลวิธีทางภาษาของสุนทรพจน์ในอดีตเพื่อเปรียบเทียบกับปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- ชวน เพชรแก้ว. (2524). การศึกษาวรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- ชัยนันท์ นันทพันธ์. (2538). การเขียนคำกล่าวปราศรัยและสุนทรพจน์. **เพิ่มผลผลิต**, 33(7), 42-51.
- พิสิทธิ กอบบุญ. (2542). **ลีลาภาษาและวรรณศิลป์ในพระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมปราษฎ์ อัมมะพันธ์. (2529). **หลักการพูด**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์. (2549). **ถวายนงานผ่านภาษา “ตามรอยพระยุคลบาทช่วยชาติได้อย่างไร” รวมบทสรุปทบทวนอุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติชิงถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ระหว่างปี 2543-2548**. [ม.ป.ท.]: อาร์ทีสทรี ดีไซน์.
- สุจริต เพียรชอบ. (2540). **ศิลปะการใช้ภาษา: หนังสือชุดความรู้ภาษาไทยอันดับที่ 9**. กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาดพร้าว.
- สุจิตรา จงสถิตวัฒนา. (2548). **เจิมจันทร์ก่งสตาล: ภาษาวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนงค์ รุ่งแจ้ง. (2542). **การพูดในที่ชุมนุมชน: เอกสารประกอบการสอนวิชาศิลปะการพูดในที่ชุมนุมชน**. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.